

Nepaltur 1999

Dagsprogram

Annapura Rundt

September

Lørdag den 25.9.

*Afrejse fra København med Aero-
flot over Moskva og Sharjah*

Afg. fra Kastrup lufthavn kl. 17.00. Ankomst Moskva kl. 21.35. Afg. Moskva kl. 23.10. Ankomst Sharjah kl. .

Søndag den 26.9.

Ankomst Kathmandu

Ankomst til Kathmandu lufthavn kl. 10.05. Veksling af valuta og køb af visum. Indkvartering på Hotel Yeti. Ansøgning om trekking-tilladelse. Bestille turistbus til Dumre.

Mandag den 27.9.

Kathmandu

Diverse indkøb. Besøg hos skrædderen.

Tirsdag den 28.9.

Kathmandu-Dhulikhel

Fra Kathmandu om eftermiddagen.
Overnatning i *Dhulikhel*.

Onsdag den 29.9.

*Dhulikhel-Namobuddha-
Kathmandu*

Dhulikhel (1550 m) ligger ca. 35 km øst for Kathmandu på vejen til Kodari (grænsen til Tibet). Mange tager hertil for at gøre »mini-treks«. Det *bedste udsigtspunkt* findes ved Kali-templet ca. 40 minutters gang fra byen i retning mod *Namobuddha* (sydøst) - *Dhulikhel Lodge Resort* har et kort. Herfra kan man se det centrale og østlige Himalaya (fra Ganesh-massivet tv. til Sagarmatha (Mount Everest) langt ude østpå).

Der er busser hver halve time fra *Kathmandus* centrale busstation og fra *Bhaktapur* ved trolleybus-stoppestedet.

Små vandreture fra Dhulikhel

Namobuddha-trek (3 timer hver vej) kan kombineres med solopgangsudsigten (få evt. kort i *Dhulikhel Lodge Resort*). *Turen* giver flotte udsigter, man går via Kali-templet, *Snow Peak Lodge* og derefter nedad ca. 4 km forbi en samling huse, Patlekhet, og derefter opad igen på en højderyg, hvorfra *Namobuddha* kan ses. *Namobuddha* er et buddhistisk pilgrimssted, hvor der er et kloster, en stupa samt et relief, der viser *Namo*, en buddha, der ofrede sig selv som føde til en udsultet huntiger, så hun kunne føde sine unger. Der går dagligt bus fra *Dhulikhel* forbi *Namobuddha*, hvis man ikke vil gå. En anden vej tilbage er via *Panauti*, en fin gammel newar-landsby. Den ligger, hvor to floder mødes, og en tredje siges at

løbe underjordisk. Her er også et flot Shiva-tempel, Indreswor. Fra Namobuddha kan man gå til Panauti (9 km) via de små landsbyer Sakhu (Bhimtol) og Sunthan. I Panauti findes et lille guest house, Triveni, som ligger ved buspladsen. Herfra bus til Banepa, og derfra til Dhulikhel (eller Kathmandu). Man kan også gå fra Namobuddha via Sakhu og Batase til Dhulikhel (ca. 3 timer).

Panauti-trek fra Dhulikhel (2 timer)

Stien begynder syd for Dhulikhel og drejer derefter mod vest, forbi marker langs en lille flod og støder til Banepa-Panautivejen (6 km) lidt nord for Panauti. Der er bus mellem disse to byer. Fra Banepa er der busser til Kathmandu og Dhulikhel.

Kathmandus univesitet bygger campus i området. Man kan også gå videre mod vest fra Panauti til Godavari (6 timer). Herfra er der bus til Kathmandu.

Torsdag den 30.9.

Kathmandu

Afhentning af trekking-permit. Besøg hos skrædderen.

Oktober

Fredag den 1.10.

*Katmandu-Dumre-Besisahar
(1200 m - 800 m)*

Bus fra den røde mur ved Kantipath. 137 km til Dumre (440 m). Med bus eller jeep til Besisahar.

Vandringen kan starte i byen Besisahar (800 m) ved den nedre del af *Marsyangdi-floden*, ca. 70 km øst for Pokhara. Der går bus til Besisahar fra Kathmandu (ca. 7 timer) og fra Pokhara (ca. 5 timer).

Man kan stå af bussen inden Besisahar ved Phallengsangu (650 m), krydse Marsyangdi-floden ad en bro og følge østbredden til Bhulbhule (850 m). Turen går gennem rismarker og smålandsbyer med rødlige, lerklinede huse i to etager og *chautaraer*, hvilepladser under skyggefulde banyan- og pipaltræer. På bjergene vokser sal-skov. Fuglelivet er karakteristisk for lavlandet med arter som hyrdestær, dayaldrossel og kløfthale-drongo. I vegetationen findes kvadratmeter-store spind af de imponerende *Nephila*-edderkopper, hvor hunnen er så stor som en hånd, mens hannen kun er en centimeter lang. For at undgå at blive ædt af sin mage sidder han tit på ryggen af hende!

Lørdag den 2.10.

*Besisahar-Bahundanda
(800 m - 1300 m)
18 km*

Fra Besisahar, en langstrakt bazar, følges flodens vestlige bred ad en støvet vej under konstruktion (i 1995) til Khudi (800 m), som nås ad en vakkelvorn hængebro over en biflod. Disse broer var før i tiden lavet af sammenflettede lianer og bambus, en noget skrøbelig konstruktion. Nu er de fleste erstattet af hængebroer hængt op i stålwirer. En

moderne bro findes også ved Khudi, 10 minutters gang op langs bifloden.

Kort efter Khudi går man over endnu en hængebro til Bhulbhule (850 m) ved østbredden af Marsyangdi-floden. Landsbyen har navn efter en boblende kilde. Stien fra Phalengsangu støder til her. Østbredden følges en stund. Der er udsigt mod *Manaslu* (8156 m) og *Ngadi Chuli* (7879 m). Om foråret er indisk kapok (*Bombax ceiba*) iøjnefaldende med store røde blomster, og slyngplanten *Beaumontia grandiflora* udsender en skøn duft fra et væld af store hvide blomster.

Ngadi (900 m) passeres, inden *Ngadi Khol*a krydses ad en hængebro. Derpå en længere, stedvis stejl opstigning gennem risterrasser og kratkov til den store guringlandsby Bahun Danda (1300 m) på en bakkekam. Navnet udtales »baundaara« og betyder »brahmin- bakken« et navn der skyldes de mange brahminere i landsbyen.

Søndag den 3. 10.

Bahundanda-Chanje

(1300 m - 1450 m)

12 km

Stien går stejlt nedad igen og er stærkt eroderet. Senere en forholdsvis nem vandring et stykke over floden, stadig gennem agerland. Man går over en lille biflod på en træstamme. 2-3 timer senere krydser man Marsyangdi-floden endnu engang ad en hængebro. Daler er nu meget smal. På vestsiden af floden ligger Syange (1150 m) tæt op ad en stejl klippevæg.

Stien fortsætter langs den fossende flod gennem fin løvskov. Der er mange vandfald i dette område. Tre fuglearter er almindelige ved floden: hvidhovedet rødstjert, blyfarvet rødstjert og blå fløjtedrossel. Pas på brændenælderne langs stien! Før Jagat (1250 m) er stien hugget ud i klippen, men er så bred, at man ikke behøver at frygte noget. Man er nu i buddhistisk domineret område, hvilket bl.a. ses af de mange bedeflag.

Mandag den 4. 10.

Chanje-Bagarchhap

(1450 m - 2150 m)

15 km

Ved Chanje (1450 m) (Chyanje) krydser man endnu engang floden ad en hængebro. Stien går stejlt op gennem bevoksninger af dværgbambus, og på bjergsiden svajer viftepalmer. Længere fremme løber floden under en mægtig dyngede klippeblokke fra et gammelt jordskred. Kløften udvides pludselig til en bred, åben dal, hvor floden løber dovent af sted. Her ligger Tal (1650 m). *Tal* betyder sø - navnet hentyder til en sø, der lå her i forhistorisk tid.

Dalen smalner ind igen, og stien er hugget ud i klippen - temmelig halsbrækkende. Man krydser floden ad ikke færre end tre hængebroer inden Dharapani (2000 m). Det skyldes et stort jordskred på flodens østlige bred. *Coe-logyne*-orkidéer vokser på klipperne, og der dukker fyrre-

træer op. Lidt efter Dharapani går på nordsiden af floden en dal mod nordøst, nord om *Manaslu*. Denne dal er nu åben for trekkerer, men kun gennem et godkendt firma og kun ledsaget af en liaison officer.

Stien følger sydbredden af floden mod vest gennem blandskov af fyr, skarntydegran, løn og andre træer. Ved Bagarchap (betyder "Slagterbyen") (2150 m) kan man se det snedækkede *Annapurna II* (7937 m). Stien går gennem smålandsbyer og løvskov med larmende cikader og passerer flere mere eller mindre friske jordskred, hvor skoven er hugget ned. Lammegribbe og Himalaya-gribbe afsøger dalen for ådsler, og i skoven springer grå languraber omkring.

Tirsdag den 5.10.

Bagarchhap-Chame
(2150 m - 2650 m)
11 km

Vegetationen er nu nåleskov af gran, tårefyr og cypres, og langs stien ses om efteråret ensian, asters, alant og andre blomster. Den store landsby Chame (2650 m) er hovedstaden for Manangdistriktet. Her er indlagt elektricitet, og der findes politi-checkpost, bank, posthus m.m. Skoven omkring er stort set opbrugt til opførelse af husene i byen. Befolkningen er en blanding af gurunger og tibetanere, og chortener og mani-sten ses mange steder

Onsdag den 6.10.

Chame-Pisang
(2650 m - 3300 m)
14 km

I den fjerne ende af byen krydser man en biflod på en træbro, og derpå Marsyangdi på en hængebro. Man følger nu nordsiden gennem en meget smal kløft. Efter en lang opstigning fører en bro igen til sydsiden, hvorpå stien klatrer stejlt op til en bakkekam med mange bedeflag. Man er nu i den øvre Marsyangdi-dal.

Beboerne i Manang-distriktet er af tibetansk oprindelse og har fra gammel tid været handelsfolk. Den dag i dag ser man mange karavaner af muldyr, der transporterer varer frem og tilbage mellem Manang og lavlandet. Man dyrker også forskellige afgrøder som hvede, byg, kartofler og boghvede på marker omgivet af stengærder og berberishække.

Dalen kaldes nu *Nyeshang*. Pisang (3300 m) ligger på en bakke på flodens nordside.

Torsdag den 7.10.

Pisang-Manang
(3300 m - 3550 m)
15 km

Lidt vest for Pisang bestiger man endnu en bakkekam med flot udsigt mod *Annapurna II*, *Annapurna III* (7555 m) og *Gangapurna* (7454 m). Vandringen herfra op gennem dalen er nem. Alternativt kan man vælge fjeldvejen på flodens østbred fra Pisang til Mungli.

Braga (3500 m) (Bhraka) er en interessant landsby, som er bygget ind mellem piller af eroderet konglomerat (sammenkittet sand og sten). Hvert hus er bygget over et andet, så man kan gå fra det enes gårdsplads direkte ned på det andets tag. Der findes en 500 år gammel gompa, som bl.a. indeholder en stor Buddha og 108 terrakotta-statuer, forestillende bodhisatvaer.

Fra Braga til Manang (3550 m) er der kun en halv times gang. Det er en stor landsby, som ligger over for en grøn sø, dannet af smeltevandet fra gletscherne ved Annapurna III og Gangapurna. I byen findes elektricitet, og man kan se video nogle steder! Der er læge i Manang.

Fredag den 8. 10.

Manang (hviledag)

Fra Manang går en sti over floden til Khangsar og videre til den højalpine sø *Lake Tilicho* (4919 m). Fra søen går en anden sti ned til Jomosom i *Kali Gandaki*. Denne rute har i perioder været lukket for trekkere (spørg på immigrationskontoret). Turen er meget krævende, og guide og godt udstyr er nødvendigt.

Før opstigningen til *Thorung La* er det klogt at tilbringe en dag eller to i Manang for at blive akklimatiseret. Man kan fx gå en tur til gletschersøen. Eller op til en munk/eneboer på nordsiden af floden for at få velsignelse og en rød uld-snor til at bringe os frelst over *Thorung La*.

Stien mod passet går til højre op langs floden *Jarsang Khola*. Landskabet er goldt med vegetation af lave berberis, ene, roser og dværgmispel. Her kan ses Himalayagribbe, lammegribbe og ravn, og alpeallikerne er tillidsfulde. På bjergskråningerne færdes flokke af bharal.

Lørdag den 9. 10.

Manang-Leder

(3550 m - 4250 m)

11 km

Undervejs til passet er det klogt at tilbringe en nat i Leder (4250 m) (Lathar).

Søndag den 10. 10.

Leder-Phedi

(4250 m - 4400 m)

6 km

Stien fortsætter langs østbredden, går over en bro og videre langs vestbredden op ad en skråning med løse sten. På den anden side af skråningen ligger *Thorung Phedi* (4400 m), sidste overnatningsmulighed før passet. Her findes kun ét hotel, som i højsæsonen altid er overfyldt. Alle sover i et stort rum, og natten igennem er der meget støj. De sanitære forhold er frygtelige; vær sikker på, at drikkevandet bliver rensset eller kogt.

Mandag den 11. 10.

Phedi-Thorong La-Muktinath

(4400 m - 5415 m - 3800 m)

15 km - 7 timer

Opstigningen til passet bør starte en time før solopgang - så er sneen fast og let at gå i. Man bør ikke starte tidligere, da man nemt kan blive afkølet. Der er meget stejlt, og

man bør gå støt og roligt og drikke masser af vand. Man skal ikke holde for lange pauser, da man så bliver for kold. Hvis der er faldet store mængder sne, er opstigning farlig - ofte umulig. Man må vente, til de lokale Manang-folk har trampet et nyt spor i sneen. Hvis man er i tidnød, bør man vende tilbage til Besisahar.

Efter nogle timer og 4-5 falske toppe når man Thorung La (5415 m), markeret af en chorten og bedeflag. Herfra kan man se ned over Muktinath til Kali Gandaki. Nedturen er først jævn, siden meget stejl. Det er hårdt for knæene. Hvis man går op til passet fra Muktinath, skal man tage i betragtning, at man stiger over 1600 m, og der er ikke vand at få, medmindre man kan smelte sne.

Muktinath (3800 m) er et helligt sted for både hinduer og buddhister. Allerede *Mahabharata*, det gamle hindu-kvad, nævner stedet og kalder det *Shaligrama* efter de fossile ammonitter (en slags blæksprutter), man kan finde her (shaligram på hindi). *Brahma* skabte her ild af vand. I templet *Jwala Mai* kan man se dette mirakel i form af brændende naturgas gennem vand og sten. Hinduerne mener, at et bad i Muktinath-kilden bevirker frelse efter døden (mukti betyder frelse på hindi). Kilden er ført ind i et rør, som munder ud i 108 fontæner, formet som ornehoveder. Templet er helliget *Vishnu*, og ornerne symboliserer ham i en af hans inkarnationer. Buddhisterne betragter *Vishnu*-statuen som værende boddhisatvaen *Avalokiteshvara*, og stedet er derfor også helligt for dem. Landskabet omkring Muktinath er tibetansk, og der er mange boder, som ejes af flygtninge fra Tibet. Området her får meget lidt regn, og vegetationen er sparsom. Kun omkring floderne findes lidt popler og buske. Ved fuldmåne i august-september kommer tusindvis af hindu-pilgrime til Muktinath, og omtrent samtidig afholder tibetanerne en fest, *Yartung*, med optog og hestevæddeløb. Landsbyen neden for Muktinath hedder *Ranipauwa*, og her ligger en mængde hoteller og et pilgrimsherberg. Der er et lille vandkraftanlæg, og en del af strømmen herfra varmer (måske) vand til varme bade (ca. 20 Rupees). God mad på *Hotel North Pole*. Tre meget spændende landsbyer nord for Muktinath.

Tirsdag den 12.10.

Muktinath-Kagbeni
(3800 m - 2900 m)
11 km - 3½ time

Vandring fra Muktinath til Kagbeni. På vejen besøger vi templet i Jharkot (3600 m). (Også huler og gamle bopladser). Herfra en pragtfuld udsigt mod nord over *Mustang*, til *Tukche* (6920 m) og til *Daulagiri* (8167 m). Fra *Khingar til Kagbeni* er der en fald på ca. 400 m.

Onsdag den 13.10.

Kagbeni (hviledag)

Kagbeni er en spændende tibetansk påvirket landsby, omgivet af træer og med en stor gompa. Byen ligger ganske nær grænsen til det lille kongerige *Mustang* (hvor prins Joachim har været). Det koster 700 US \$ for en tilladelse til at besøge landet, som er "restricted area" og kun må besøges ledsaget af en liaison officer fra et godkendt firma. Evt. besøge borg, skole, buddhisttempel.

Torsdag den 14.10.

Kagbeni-Marpha

(2900 m - 2650 m)

16 km - 5½ time

Det er klogt at gå strækningen Kagbeni-Jomsom tidligt om morgenen, da der altid blæser en strid vind op fra syd senere på dagen (kl. 11-12). Vinden pisker støv og sand op, og det er ikke nogen fornøjelse at gå imod den.

Til Jomsom over Eklebhatti. Et par timers jævn vandring sydpå fra Jomsom bringer os til den smukke thakalilandsby Marpha (2650 m) med hvidkalkede huse. Marpha er en utrolig smuk og spændende by. Tempel, tørrede æbler, tibetanske boder, flotte huse, snævre gader - en rigtig hyggelig by, hvor vi også kunne vælge at have overliggedag. Det energiske thakali-folk handlede før kinesernes besættelse af Tibet meget med tibetanerne. De byttede korn fra Nepal med salt fra Tibet. I Marpha kan man tilbringe en god dag med at kigge på byen eller købe lokalt håndværk m.m. Stierne gennem landsbyen er belagt med sten, hvorunder kloakvandet løber. Nær Marpha ligger plantager med æbler, ferskner og abrikoser. Om efteråret kan man købe frugt til næsten ingen penge. Af en del af høsten fremstilles lokal alkohol, rakshi. Det er desværre en proces, som forbruger en mængde træ.

Fredag den 15.10.

Marpha-Ghasa

(2650 m - 2000 m)

22 km - 7 timer

Vegetationen er nu frodigere. Fra Marpha er der et par timers vandring til Tukche (2600 m). I kanten af dalen vokser nu skov af cypres, taks og andre nåletræer med mange småfugle, især mejser og sangere. På klipperne ses mange agarner. Mellem Tukche og Kalopani findes sti på begge sider af floden. På vestbredden ligger Kobang (2550 m) og kort efter Larjung (2560 m), hvis huse er bygget så tæt sammen, at man går i en slags tunnel gennem dem. Yderligere et par timers gang til Kalopani (2550 m) og Lete (2500 m), som næsten er vokset sammen.

Mellem *Lete* og *Ghasa* skifter klima og vegetation. Det regner betydeligt mere end mod nord, og skoven ændres til blandskov af løv- og nåletræer.

Husenes tage er skrå pga. den megen regn, ikke flade som nordpå. Fuglelivet er også meget rigere. I skovene

heromkring kan man se mange af Nepals farvestrælende fasaner: danfe, chir, tragopan o.a.

Lørdag den 16.10.

Ghasa-Tatopani
(2000 m - 1200 m)
13 km - 6 timer

Syd for Ghasa ses sporene af de ødelæggelser, en flodbølge forårsagede i 1987. Mange marker blev skyllet væk, og stien går helt ude ved en afgrund nær *Thak Khola*. Dalen smalner ind, og floden bruser nede i en kløft. På grund af stadige jordskred ændres stien konstant; ét år går den på østsiden, det næste på vestsiden, Det er en barsk vandring. Det går stejlt ned til Dana (1400 m), hvor subtropisk vegetation og fugleliv igen dukker op. Fra Dana er det en nem vandring til Tatopani (1200 m). Flodbølgen i 1987 vaskede også dele af denne landsby bort. Her er talrige sofistikerede hoteller og restauranter. Menukortene er alenlange, og nogle steder findes endog video! Tatopani betyder "Varmt vand". Neden for landsbyen ligger to varme kilder i cementbade ved floden (herligt). Her kan man tage et tiltrængt bad - men vær venlig ikke at bruge sæbe i selve badene. Man kan få massage, købe mange frugter, spise virkelig varieret mad og i det hele taget nyde livet i særdeles behagelige og smukke omgivelser. 2 hængebroer syd for byen

Søndag den 17.10.

Tatopani-Sikha
(1200 m - 1920 m)
7 km - 5 timer

Fra Tatopani kan man vælge mellem flere ruter tilbage til Pokhara. Man kan gå mod syd langs floden via Beni (800 m) til Maldhunga (700 m). Det tager omkring halvanden dag. Herfra går der bus til Pokhara. Vi vælger at gå over Ghorepani med overnatning i Sikha (1920 m).

Vandring fra Tatopani til Sikha over Ghara (1770 m). Det går altså bare opad igen. Ret hård tur. Vi bruger ca. 5 timer til turen.

Mandag den 18.10.

Sikha-Ghorepani
(1920 m - 2860 m)
6 km - 4 timer

Først ret jævnt gennem skyggefulde rododendronskove til Phalante (2270 m). Fortsat tæt vegetation til Chitre (2350 m). Herfra opad (500 højdemeter) i serpenter med "trapper" og lidt løs jord i siderne. Ghorepani (2860 m) er et populært sted at overnatte på grund af den fantastiske udsigt mod de sneklædte bjerge nord og øst herfor, *Dhaulagiri* (8167 m), *Nilgiri* (7061 m) og *Annapurna South* (7219 m) Det populæreste udsigtspunkt hedder *Poon Hill* (3205 m). Desværre er skoven blevet kraftigt påvirket af de mange trekkere, da den fældes til brændsel. ACAP har gjort et stort arbejde for at mindske den negative effekt og oplyse hotelejerne om en

mere skånsom udnyttelse af omgivelserne. Miljøbevidste trakkere bor på hoteller, som anvender petroleum til brændsel.

Ghorepani er også kendt for sine smukke rhododendronskove, som blomstrer meget smukt i marts-april.

Tirsdag den 19.10.

Ghorepani-Ulleri
(2860 m - 2050 m)
6 km - 2½ time

Tidlig morgenbestigning af Poon Hill. Hvis vi er lidt heldige kan vi opleve en enestående smuk solopgang over *Himalayas* sneklædte bjergmassiver. Efter morgenmad vandring mod sydøst ned gennem en smal, vild kløft til Ulleri (2050 m)

Onsdag den 20. 10.

Ulleri-Birethanti-Pokhara
(2050 m - 1050 m - 900 m)
8 km - 3 timer til Naya Pul
2 timers buskørsel

Den stejle sti ned til *Bhurungdi Khola* er brolagt hele vejen. Hårdt for knæene at gå ned ad de 3767 trin!
Efter floden når man Tirkhedunga (1550 m) og befinder sig nu i tropisk agerland. Herfra er det en nem vandring til bazarbyen Birethanti (1050 m) ved *Modi Khola*. Nær byen findes et badested i Bhurungdi Khola.
Modi Khola krydses ad en stor bro, og man går lidt mod syd langs floden til Naya Pul, hvor man kan tage en bus til Pokhara.

Hvis man ønsker at gå lidt længere, kan man dreje mod nord efter broen og stige stejlt op til Chandrakot (1600 m) på en blæsende bjergkam. En kort vandring til Lumle, hvor bussen til Pokhara passerer.

Torsdag den 21.10.

Pokhara (hviledag)

Fredag den 22.10.

Pokhara

Lørdag den 23.10.

Pokhara

Søndag den 24.10.

Pokhara-Kathmandu

Mandag den 25.10.

Kathmandu

Tirsdag den 26.10.

Kathmandu

Onsdag den 27.10.

Kathmandu

Torsdag den 28.10.

Kathmandu

Fredag den 29.10.

28. *Kathmandu*

